

Aigakēra "Livli" ulzādamist tygub

Akateeminen Heimoklubi Helsinkis.

August

Īnda 10 sant.

Kūdōz aigast.

(Luk. 18, 9-14).

Aga ta rōkandiz ka min-
gist pāl, kis ĩzentsōst ar-
rist, ku ne āt ōigist ja
tuoiizi pūolgist, sie sādļōm:

Kaks ristingt lekst pyva-
kuoddō Jumalt pālam, yks vol
farizej ja tuoi muitanika.

Farizej pīļōs, pāliz ĩzents
jūs sieda: Jumal ma tienub
sīnda, ku ma āb ūo kuj
munt rouvz, rōvild, ābōigist,
abjelamiz rikkijid, vōi ka,
kuj se muitanika.

Ma gavub kaks kōrd nā-
diļs, ma āndab kyymmōnt amast
mis minnōn um.

Aga muitanika, kougōnd pī-
ļōs, iz tā mittō entš sil-
mi touvō pūol nustō, aga
rabiz vadto entš rindō rō-
kandōs: Jumal, vol min pat-
liz vastō alastli!

Ma kitōb tādōn: Se ieks
luoikō entš kuodai parim
ōigistōt, āb ku se tuoi;
siepierast ku jegayks, kis
entsta ylantōb, sāb alantōt,
aga kis entsta alantōb, sāb
ylantōt.

Vāggō tuntōb, vōib vōlda,
um ka sinnōn luggiji, se
sādļōm, mis sa paldin lugist.
Luggōs sa vōib vōlda mōt-
list: mis minnōn sīdštō ūd-
tō um; sie sādļōm ma ūob
luggōn ja külōn juba set
set kōrd. Aga, ristingt, ĩe
kuigid paikōl! Lug vel kōrd
sie lebbō ūcpāl ja pan
jōvist tādōl mis ja kuj
sāl um keratōt. Kas sa āb-
yļ ād sā aru, ku yks nēs-
ti kādsti ūod sa ĩz? Aga
kis nēsti sa ūod? Ezmi vōi
tuoi, varizej vōi muitanika?
Sa kyl ilm mingist mōtlō-
mist arrōd yldin entš jūs:
ma ūob kyl selli kuj se
perri! Nej mēg mōtlōm amad
ku mādōn selliz kyzzimiz
jeddō panab. Aga vōi mēg
ūomō ōigistiz arrōnd. Vōi
mēg tuodlist vōimō luggō
entsta sellizōks, mingi se
muitanika vol? ĩe paikōl ja
mōtl jōvist tōvald! Kāļ
vaptlō entš sydamō ja votšō
sāldō ōigist vastatōkst. Ku
sa nej līd vaptlōn entš

sydamō ja entšōn tuodlistiz
kyzzōn, kienkōks nēsti kādsti
sa ūod ydti nej sinnōn,
az sa tad ōigi vōlda, lib
tapartōmōst, ku sa ūod kuj-
gid selli ĩz kuj sādļōms
se ezmi - varizej. Ja nej
tuodlist um. Kis mēsti vōib
kitō ku ta āb ūo āb ka
ūo vond ytiz vōi tuoistiz
varizej? Sieda āb vōi mit-
yks mēsti. Kuj lālam um
ābvōlda varizej. Kuj saggōld
ūomō ĩzōigist ja nāmō set
munt vigdi ja patidi. Ydst
yļ luggōm entsta parimōks
yļ munt nej Jumal kuj ka
rov jeds. Aga kas se um
ōigist? Jumal sīlma, kis je-
gayd ristingt leb ja lebbō
nāb, vōib nādō tuoistiz, kuj
mēg ĩz. Sāl, kus mēg āb
nām entšōn viggō; vōib Ju-
mal sīlma sieda nādō. Ja
kus mēg liedam tuoizōn vig-
gō, sāl vōib vōlda Jumal
sīlma sieda āb lieda. Nej
mēg entš sīlma dōks ja miel-
kōks entsta ja mūdi vapt-
lōs vōimō kyl vōlda yks
tuoista parim, aga Jumal
nāb tuoistiz. Jumal jeds ūom
amad ytist. Ūomō amad patlist,
āb ka ūo tuoi patli yļ
tuoiz parim. Az mēg luggōm
entsta parimōks kuj ningi
mū, nej ūomō yldin varizejōd.
Aga sieda mēg tiemō
nej saggōld ja nej kievam-
stiz. Ydst yļ nāmō set mun-
tōn vigdi, ja entš vigdi
āb tāmō nādō. ja nej lug-
gōm entsta parimōks kuj
munt, nej Jumal kuj rov
jeds.

Aga mis ni mād ĩand
Jezus Kristus kitōb yļ, vel-
list? Ta kitōb: jegayks, kis
entsta ylantōb, sāb alantō.
Aga az mēg tuodlistiz
tāmō nādō entš vigdi ja
patidi; nēdi sydamōst ka-
bōm ja itkōm nej, kuj kōrd
apostōl Petrus tei; ja sy-
damōst tundōm ja tapartōm
ku āb ūom mittō suggō
parimōd kuj munt, aga kyl
ama sūrd patlist nej kuj
apostōl Paulus tapartiz yļ
entš; nej Jezus nēsti kitō:
kis entsta alantō se sāb
ylantōt.

Siepierast sa, kis ūot
mōtlōn entsta āb volm va-
rizej aga sīegid seļli ūod,
sada yldiņ entš Jumal jeddō
ja pāla nej, kuj se mui-
tanika, ja āb set sūkōks ja
sōnadōks, aga amast entš sy-
damōst ja ejagst jengst.
Alant entsta Jumal jeds ja
tapart tāmōn entš ābkōlba
tōkst, ala ka lug entsta
parimōks kuj mingi nū, nej
Jumal sīnda ylantōb periz
pāvan.

E.V.

Mel. Kungs Jezus Krist nāc
pie mums būt.

Kis pallō mūostab Jezusō
Pands alastōm pāl lūotōkstō,
Se joudō yldōst sāb ka siz,
Mis vonzizōks tieb jēlamiz.

Iē Jezus mād jūr alastōs,
Mād patud ūod sa kāndatōs
Ja kuolōs vōttōn entš pālō,
Māilma sīeda mādlōgō.

Ku jūokšiz ver Sin šōvistō
Sāl Golgat māggōl rist jūsō,
Māilma patist vāldiņ ei,
Sīe Sin sūr kāndatōmi tei.

Set Sīnda yd ārmastōmōst
Volks mādōn amast sydamōst,
Mis saggōld unub māilma,
Mis saggōld unub mina ka.

Siepierast, ku mina āb ūo
Vel joutōm kyl, mina āb sā
Nej tāudlūst Sīnda ārmastō,
Sin armsō tāsa jēlamō.

Ābt Jezus, pallō alastōmt
Ja vōta lōigō sydalōmt
Sa minstō, laz min sydam sāg
Tež lemmōks, Sinnōn palkō tag.

Sin kāndatōm laz volgō kat
Mis sydamt voidab, algō pat
Sin sizzōl sāgō, kuodpajkō
Tul vōta sa min sydamō.

Ma Jezus Sīnstō pāstōt ūob,
Entš usk ja lūotōks mina tāb
Sin alastōm pāl pānda yd,
Sa mīnda jegast tigstō vid.
Suomōkiel pierrō.

Kuj Vānta jog Pīltan jūs
sai ūd ar.

-Kurzeme muini rovnīž-

Ku līvlist leļlistōks
pūritimiz pierast vānta joggōl
yrgistō suodidi viēddō, siz

leļlist vōl Lapsiņš ōmstiz
Vānta kuoltidi nej, ku līv-
list entš lājadōks ist vōit
emiņ pids joggō ylzpēdi sā-
dō. Sīest ābvonnōst vāldiņ sā-
dō tāds, līvlist oppōrtisti
entš jumalōn Piktulōn (Piktu-
lis, nāgt. piṭki) Osīra sūs.
Kunts aga līvlist pimdōs
yōs oppōrtisti, septs leļlist
yllōpēdi Pīltan jūst, Abōva
jogsūs kytīsti palam nānt
suodalājad, mingīzi kaitsiz
set veitō mēdi.

Abōva leļlist vōtīsti
vizzō ka līvlist ōbizi, ja
nēdi voļ nej jennō, ku je-
ga leļli sai kuolm ōbist.
Entš nūozōks ne ruoikisti
yldiņ kuodai. Piktul aga las-
kiz leļlistōn pālō sellist
udō, ku ne ist sāt jeddō-
pēdi āb entš lājis, āb ka
ōbistōks ratstōs. Adas leļlist
jūdiji Krams pāliz leļlist
jumalt Pārkuonst (piṭki), ja
Pārkuons kūliz tām pālandōkst
ja kājmiz pālō piṭkiz aiga
sellist yalktōdōks, ku leļlist
tāiz vōistō riekkō nādō. Nej
ne līedīsti vārō mingizōs
nīņs Abōva ležgōl.

Aga ka sīd leļlist āb
volksti vōinōd vastō piddō
taga ailijistōn līvlistōn,
ku nāntōn āb volks tund ab-
bōl Kuļing kōņig. Tāmōn ābtōs,
leļlist ajīsti līvliž nānt
pāniņ Pīltan sāņiz tāgiž ja
kūrtīsti nīņ jeds Vānta jog
kural kūoltal. Sīdst ne suo-
diksīsti vastō nīnō.

Yōzō umit līvlistōn
vonštiz leļlist suodalājad ja
pluokstōd jūr sādō ja nē-
di palam altō. Kunts vel
taplimi lājad ymmar leks
jeddōpēdi, koviz līvlist ju-
mal Piktul Vāntan ūd ar
leļlist sālga tagan; Ne ni
eitō neki kāla pāl, jog va-
na ja ūd ar vailō. Līvlist
siz tāsti leļlizi, kis voļti
pīndōks sizal, nārmizi tappō,
aga tegiz Kuļing kōņig āb-
tiz nāntōn ulz. (Kas set
sīeda iz tie Pārkuons? Kērat.)
Sīes kūozōs, kus yrgiz
ūž jogar, langtiz ta kuol-
tidi ja tāutiz jog vana
azum vizzō. Leļlist voļtō
pāstōd. Yl vizzō tāutōt kūoz
ne leksti yl Vānta vana
ar ja ymmardīsti Pīltan
nīņ. Ne artistī jara amad
tarad ja kuodud, ja kubbō
kandōs pūdi ja tunglidi ama
ymmar Pīltan nīņ, altīsti sie-

da palam. Piltan paliz jara.
Tām jelajist līvlist jaguks
palisti tuls jara, jaguks sai-
ti ka sovst jara lāmatōd.
Ne, kis saiti jelsō lōb,
ūrgisti jara.

Sield ājgald Vānta jog,
mis jedlōm juokšiz Piltan
jūs, juoksub entš ūds ars,
kaks verstō jālgab jūst ja-
ra. Ūd jogar kōvamiz pierast
Piktul voļ ulz kiskōn sūr
okslimiz kūzō, jara murdōn
oksad sydam sāniz ja akkōn
pū lada jūr. Nej ta kūzō
vieddōn yļ jog kōlad ja
lūnkad, neki tām taga voļ
lend lajga ja tōva gruoip,
mingizō yrgisti juokšō Vānta
viedud.

Yllōpēdi lieudtōb muini
Kurzeme leļrov nīz, vōib in-
teressō jega ydtō, kingan
ūoļtab līvlist muini aiga.
Nāgtub, ku sien nīzōn, lib ka
mingi muini alli - ōigi sug-
gimi. Nīz voļli lieudtōb ka
leļlist kūlōn tieudmie F.
Brīzemnieks-Treulands (synd. 1846.
ā. Rūokaizōl, Aizpute mg.) leļlist
nīzōd rantōs, mis um ulz
tund 1887. ā. krievōkiels.
Stud. phil. L. Rudzītis.

Līvōd yļ tyōst.
Voļ mōtlōtōt, kuj juba
um tieutōt, tāmsygzō yrgō
rovkuoda nustamizōks. Voļ mōt-
lōtōt ama veitō allist ylzō
myrtō, aga nej ku valikstōks
pūolst iz sā bōvplan vizan-
tōt siepierast, ku āb ūo vel
nejjēn rādō ydskubs ku vōiks
amad kuoda nustamiz kulud
kattō, siz sugiz vībtimi ja
yļ juodōn sūr pāmurdami kuj
azzō jeddōpēdi vidō.
Yļ siktar.

Mis ma tōks "Līvlizōs"
nādō?
(Vāldin luggijiz kēra
tuomijizōn).
"Ouvōstōd izand tuomiji,
mimmōn um sūr eristuz,
ku Tēg "Līvliz" ulzādamiz
yļtōluggō jatkōt jeddōpēdi. Ai-
gakēra sizali um sūrimiz ja-
guks jōva, set nāgtub, ku
ājgakēran pūtōbōd keratijist.
Mingiz kōrd, āz āb sā
lugdōt yrgandōks, missōs um
usk jagu, mū ājgakēra jag
um tāudtōd mingist ābmingist
kinlist nīzōdōks (ka munt vō-

rōd rovd), mingistōn rānda-
list, ja ka munt luggijist
silmsi um set piški vertuz.
Kas siz līvlizōn entsōn āb
ūot nīzōd? Kas ne āb ūot
nej jōvad, ku ne āb sāt
kōlbatōd? Ma mōtlub, izand tuoi-
miji, Tēg umit nej ād mōt-
lōt.

Min mōtkōd pierrō "Līv-
lizōs" volks kūož amadōn lī-
vōd nīzōdōn, muinist suggimist
mādlōtōkstōn, kēradōn yļ rov
ārnod ja tyōazad nāgu ja
tiemiz, kēradōn yļ pyvad kū-
zōd ja pūd, māgud, nīnōd,
taplimist, yrdōkst, j.n.j.p. Miks-
pierast neđi "Līvlizōs" āb nā?
Kas mityks sellisti, azisti
āb, vōi keratō? Kuntš kinlist
nīzōd mādōn āndabōd set
līvōkiel lugdōb materialt, lī-
vōd nīzōd nustaksti āb set
mād tiedamiz yļ mād rovō,
aga laskōksti ka muntōn
mādkōks jembit tundtōbōks sā-
dō.

Entš kerō ma loptub
pālandōkstōks: ezmōks tuomiji-
zōn, algō ta kōlbatōg pōpidi
mūsti rijisti, aga kāļōg
ājgakēra sizalist līvōd nī-
zōdōks parandtō - ja tuozōks
līvlistōn, ku ne tulkati
tuomijizōn ents yņiz jela-
mizōks ābbōl, keridi sizzōl
kaimōs. Yks risting āb vōi
ka ājgakerrō kēradōks tāutō.
Ovztōs Y.

Tāudlistiz volds ydsmiels
yļiz vāldin kēraks um nej-
jen jūrō jatkōmōst, ku "Līv-
liz" ulzādami um nej ma-
teriellist pūolst kuj ka
muitiz, īskiz siepierast, ku
opatōt līvlist iz tām kub-
bō panmiz jūs veitō jaggō
vōyabōd nej lālamōks sand,
ku suggōbōd mōtkōd tām ulz-
āndamist loptō.

Tuomiji.

Iraild.
Kovyōs sait Graba kā-
rand ležgōl lieudtōt rouv
lūd. Emip ku 100 pālūdō ja
munt lūd voļt amad yds.
1 - 4 tiedō tōvas, ouks. Sāl-
iz sait lieudtōt ka sūr-
mōkst, sūļgōd, bronšōks lebbō
kudtōt kāļōd, dūntsīd, 2 klōks-
veisō, kāļaj tagdōt skērōd ja
mū.

Pierrō lebbō vaptlimist
leb yd, tām kaimdōt, tieud-
mie sait lūd jara mattōt
kālmadtarrō.

Irainika.

Tori ja Tutebi.
 Voļt kaks sōbrō: Tori
 (kiv) ja Tutebi (krāpakūona).
 Sellist voļt nānt ni-
 mud, kuj ne lapsōld volds
 sait nuttōt.
 Tutebi voļ rikkōd van-
 bist lāps, aga Tori- joutōmd.
 Tutebi voļ koval, jōva
 andōks, aga Tori ydkōrdali ja
 ārga.
 Tutebi ajiz ytoluggō
 nallō Toriks, aga ama sīeks
 ārmestiz tānda.
 Ku ne ents oppimiz
 voļ loptōnd, siz kītiz Tu-
 tebi Torin:
 "Ab, sīest āb ūo mittō
 mingist viggō, ku sa ād ūo
 sūrst sugst, kyl mina āb-
 tōb sinnōn sādō tādiz mie-
 kōks."
 Ja vā, mis Tutebi tei:
 Ku iza leks kuondōst
 jara kyllō, vōtiz ta iza
 mōk ja glābiz jara.
 Ku iza tuļ kuodai ja
 paņ tādōl mōk jarakaddimist,
 tāz ta pigataga pūoga mazī
 tappō.
 Aga pūoga kītiz:
 "Ala vol muragli iza,
 minnōn um selļi sōbra, kien
 um and kaddōndi azdi ylzō
 lieudō."
 Siz ta leks Tori jūr,
 ja sēltiz sīen, mis ta i-
 zaks voļ rōkandōn. Iz un ta
 ka jara sīeda kītō, kus
 mōk voļ glābdōt.
 Siz kutsiz iza Tori
 ents jūr ja kyziz tam
 kādst:
 "Kas sa vōid sīeda
 kītō, kus min mōk um?"
 Siz vastatiz Tori:
 "Ma vōib."
 Ja Tori nāgtiz, kus
 mōk voļ glābdōt.
 Tutebi iza āndiz tāmmōn
 rādō, ja tōitiz ka yļ sīe
 murtō, ku ta mingiz kūoz
 sāb.
 Sīel aigal kadiz Kinamā
 kēzarōn vald pitsōp jara, ja
 Kinamā kēzar kaimiz Koreamā
 kēzarōn kēra pālandōksōks, kas
 tāmmōn āb volks selļi koval
 tīedaji, kīentō ta vōiks tam
 jūr kaimō.
 Tutebi iza kītiz siz
 Koreamā kēzarōn yļ Tori.
 "Tānda um jedmōl lebbō
 kāļōmōst" kītiz kēzar.
 Ku Tori voļ sīn tūe-
 dōt, siz kyziz tam kādst
 kēzar, kādkōks vizzō kattōt
 tariļ pāl nāgtōs:
 "No, tab, mis sīd tariļ pāl

um?"

"O, Tutebi!" jēngiz Tori,
 tāmmōn tuļ tam sōbra mielō.
 "Nā, tutebi," rōkandiz kē-
 zar ja nāgtiz amadōn tariļ
 pāl glābdōt krāpakuonnō.
 "Se kōlbōb," kītiz kēzar
 ja kaimiz Tori Kinamā kēzar
 jūr.
 "No, ni ma ūob kaddōn
 puois!" Mōtliz Tori riek pāl.
 "Kylab Kinōmā kēzar nej kuj
 nej min pā jara radlōb. O,
 sina Tutebi, ūod sa kyl
 minnōn jōvist ābtōn!"
 Joudōn Peking ležgōl,
 istiz Tori pū ala mazī
 novvōm.
 Aga pū ladas istiz
 līnd ja lōliz: "tsi-tšū, tsi-
 tsū..."

Līnd louļ ei Torin
 mielō ja ents all ta set
 kōrd nurikšiz:

"Tši-tšū, tši-tšū!"

Ku ta sai kēzar jeddō
 vīdōt, siz ta mōtliz nej
 vizastiz yļ ents kūolimiz,
 ku kēzar kyzzimiz pāl: "Kuš
 um vald pitsōp?"- iz mūosta
 mūdō sūst ulzō sādō, ku yd:
 "Tši-tšū, tši-tšū..."

Ja yldiņ sadiz ykš
 valdamatnika kēzar jeddō puol-
 linzil mazī, ja tapartiz ulzō,
 ku tāma voļli valdpitsōp
 salandōn.

Aza voļ selļi, ku kūo-
 diņ sīe valdamatnika nim
 voļ "Tši-tšū."

"Sa ūod ylzōtabimiz pāl
 kūodiņ mēstar," kītiz Kinōmā
 kēzar, "ma jatab sin sīd
 ents kuodamatnikad jūr."

Yļ sīe iz ūo Tori
 mittōsuggō riemli, sīepierast
 ku, kas ni varald, kas obbō,
 nej kuj nej volks ulzō
 tund, ku ta mittō midagid
 āb mūosta.

Sīepierast ta yrgiz
 pallō, laz lassōg tam kuodai,
 kītōs ku tāmmōn voļli kuonnō
 nai ja suglist.

"Se sin min jūs ka āb pūt," kī-
 tiz kēzar.

"Aga minnōn pūtōb," ja Tori
 sai kōzzizōks. "Ja sīe ama jūs sū-
 li um set min nana, misšōks ma vōib
 ylzō nūskō, kus mingi aza um glāb-
 dōt. Sīepierast ma tānda emiņ āb tā!"

Ja yd tōmbimizōks iediz Tori
 ents nana jara.

"No, ni mau ma ūob selļi iž
 loļļ, neme tēg amad sīd," kītiz ta.
 Ezmōks tāz kēzar tānda panm mazī
 tapam, aga pierrō yļ aza tagan mōt-
 lōn lasiz tam kuodai.

Pierast nāgrist yļ sīe, ku Tori
 iž voļ kītōn, ku se vel āb tāntiji
 mittō midagid sūrdō az Kinamā kēzar kūn-
 dzōld sājā vāldiņ set ilm nannō.